

Ján Zavorský

(* 1948 † 2022)

vypočujte
podcast

prečítajte
príbeh

Faktografické úlohy:

1. Vyber správne vysvetlenie pre termín Brežnevova doktrína.
  - a) Politika Sovietskeho zväzu, ktorá smerovala k otvoreniu hraníc.
  - b) Zahraničná politika Sovietskeho zväzu, ktorá zaväzovala štáty východného bloku chrániť socializmus (aj vojenskou cestou).
  - c) Vojenská akcia proti USA.

2. Po akej osobnosti bola doktrína pomenovaná? Ako táto doktrína ovplyvnila život v Československu?

.....

.....

.....

.....

.....

Zdroj: Wikipedia.org

3. Pozri si karikatúry z augusta 1968 uverejnené v časopise Roháč. Uveď, ako vnímali vstup vojsk Varšavskej zmluvy do Československa obyčajní ľudia.

Zdroj: 21august1968.sk

Zdroj: 21august1968.sk

.....

.....

.....

.....

.....

4. V 2. polovici 20. storočia došlo na Slovensku k viacerým spoločenským zmenám. S nimi sú spojené pojmy ako *urbanizácia*, *industrializácia*, *emancipácia*. Priradi tieto pojmy k ich správnym významom.

Proces premeny
poľnohospodárskej krajiny
na priemyselnú

Migrácia obyvateľstva
do miest, výstavba
miest.

Zbavenie sa
podriadenosti na niečom
alebo niekom.

5. Pozri si ukážku z filmu Panel Story **TU** z roku 1979. Na jej základe analyzuj, ako vyzeral každodenný život rodín v 70. a 80. rokoch 20. storočia. Kde pracovala väčšina ľudí? Ako vyzeral voľný čas detí? Mali ľudia svoje súkromie? Aká bola kvalita života v takýchto podmienkach?

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Jána Zavarského a jeho rodinu negatívne ovplyvnil komunistický režim vo viacerých oblastiach. Pozorne si prečítaj jeho príbeh a uved', ktorých členov rodiny a ako tento režim zasiahol.

2. Možnosť slobodne cestovať za hranice Slovenska patrí v súčasnosti k bežným súčasťami nášho života. Za socializmu to možné nebolo. Kto rozhodoval o tom, či môže človek vycestovať? Aké podmienky musel človek splniť pre vycestovanie? Pomôž si príbehom Jána Zavarského a uved', za akých podmienok mohol alebo nemohol cestovať on.

3. Podľa príbehu Jána Zavarského opíš, čo to bol „normalizačný proces“. Ktoré obdobie našich dejín označujeme pojmom „normalizácia“?

.....

.....

.....

4. Ján Zavarský bol koncom 60. rokov na študijnom pobyte v Poľsku. Zisti, aká bola situácia v komunistickom Poľsku. Líšil sa režim v Poľsku od komunistického režimu v Československu? Uveď.

.....

.....

.....

.....

.....

Projektové úlohy:

1. Historici pri interpretovaní minulých udalostí využívajú historické pramene. Medzi často používané patria dobové noviny, ktoré informovali o dianí v krajine. Udalosti novembra 1989 boli tiež reflektované v dobovej tlači.

Zdroj: Archiv.ucl.cas.cz

Tvoja úloha:

Prostredníctvom dobovej tlače analyzuj, ako o udalostiach novembra 1989 informovali noviny Rudé právo v prvých dňoch po študentských demonstráciách zo 17. novembra 1989. Analýza by mala zahŕňať informáciu o tom, kedy o udalostiach noviny informovali prvýkrát. Ako noviny informovali o protestoch v uliciach? Kto bol podľa dobových novín v pozadí týchto protestov? Prečo tlač informovala o udalostiach práve týmto spôsobom? Kto vydávanie tlače v tom čase kontroloval? Vyber kľúčové slová, ktoré v tlači zazneli. Noviny nájdeš TU.

2. Ján Zavarský bol známym scénografom. Pohyboval sa teda v umeleckých a divadelných kruhoch. V komunistickom režime boli umelci aj filmári pod drobnohľadom režimu.

Tvoja úloha:

Zisti, ktoré československé alebo slovenské filmy boli v komunistickom režime zakázané (tzv. trezorové filmy). Pomôž si zdrojmi na internete. Vyber si jeden z filmov. Po jeho prezretí uveď, prečo bol podľa teba film zakázaný. S výberom ti môže pomôcť pán učiteľ/pani učiteľka alebo rodičia.

Zdroj: Csfid.cz